

MOLDÁVIE

VŠEOBECNÉ ÚDAJE

Oficiální název: Moldavská republika

Hlavní město: Kišiněv

Počet obyvatel: 4,523 milionu lidí (údaj z roku 2005)

Náboženství: 98,5 % se hlásí k pravoslaví, 1,5 % vyznává židovskou víru

Jazyk: moldavština (úřední řeč - velmi podobná rumunštině), ruština, gagauz (turkický dialekt)

Pro oblast Moldavské republiky historici používají také označení Besarábie.

HISTORIE

Ve starověku bylo moldavské území součástí římské provincie Dácie. Slované sem přišli v 6. století a v polovině 14. století vzniklo moldavské knížectví, které se později stalo součástí Osmánské říše. Části Moldávie byly anektovány Ruskem (oblast mezi Bugem, Dněstrem a Besarábií). V roce 1859 byla zbývající část připojena k tehdejšímu Valašsku (dnešní Rumunsko). Besarábie byla roku 1918 připojena k Rumunsku, ale roku 1940 byla připojena k SSSR. Během druhé světové války toto území získalo Rumunsko a po válce pro změnu SSSR.

Levý břeh Dněstru v roce 1990 vyhlásil Podněsterskou moldavskou republiku, kterou dodnes neuznává ani oficiální moldavská vláda, ani zbytek světa.

Moldavsko vyhlásilo nezávislost v roce 1991.

OTÁZKY

1. Jaké hlavní etnické minority jsou v Moldávii?

oficiální i neoficiální verze:

Kromě *Moldavanů* a *Rumunů* (65 %) tady žijí *Ukrajinci* (14 %), *Rusové* (13,5 %), *Bulhaři* (2 %),

Češi (0,02 %, což je kolem 500 lidí - ty jsou v obci Goluboje [též Holuboie], dříve zvaná Novohrad v okrese Cahul. Obec byla založena v 80. letech 19. století druhotnou migrací českých kolonistů z jižní Ukrajiny, z obce Čechohrad v tehdejší Tauridské gubernii [poloostrov Krym a přilehlý region]. Tam přišli kolem roku 1870 z východních Čech.)

a *Gagauzové* - v roce 1990 se Gagauzsko stalo autonomní. Mluví se zde gagauzsky a dnes se k této minoritě hlásí cca 200 000 Gagauzů (5,48 %).

2. Projevuje se soužití většinové společnosti s některými menšinami problémově?

oficiální verze:

Samozřejmě že jsou zde i v dnešní době menší problémy, jako v každé jiné zemi, ale vláda má (prý) vše pod kontrolou a k žádným velkým problémům zde nedochází.

neoficiální verze:

Národnostní tlaky nabraly na obrátkách v druhé polovině 80. let 20. století.. V roce 1990 proběhl

pokus o vyhlášení Gagauzské socialistické republiky. Gagauzové následně usedli k jednacímu stolu a v polovině 90. let se (právně) dočkali autonomie v rámci Moldavské republiky. Do roku 1992 docházelo k menším srážkám, v nichž zahynuli 3 lidé. Gagauzie jinak bývá dávana za příklad jako úspěšné řešení národního sebeurčení menších národů.

Menší problémy nastaly i po vítězných volbách pro Lidovou frontu, která navázala spolupráci s reformním křídlem Komunistické strany Moldávie - toto vítězství zvýšilo napětí mezi Moldavany a národnostními menšinami v Moldávii. Lidová fronta totiž podporovala větší rumunizaci země.

Také problém Podněstří je pro Moldavsko velmi ošemetný. Podněstří je totiž oficiálně stále součástí nynějšího Moldavska. Konflikt mezi vládními úřady Moldávie v Kišiněvě a úřady Podněstří začal v letech 1989–1990 a týkal se snah částí moldavských politiků, kteří chtěli připojit Moldavsko k Rumunsku, a zavést jako státní jazyk rumunštinu (psanou latinkou). To byl však problém pro občany z Podněstří hovořící většinou rusky. V září 1990 se Podněsterská moldavská SSR vyhlásila součástí Sovětského svazu. V srpnu 1991 nezávislost na Sovětském svazu vyhlásilo také Moldavsko, ale v prosinci téhož roku si Podněstersko zvolilo za prezidenta Igora Smirnova a na základě referenda vyhlásilo nezávislost na Moldavsku. Dnes je oficiálním státním jazykem Moldavské republiky moldavština, jazykem Podněsterské moldavské republiky moldavština, ruština a ukrajinština.

3. Vnímá většinová společnost některé menšiny jednoznačně pozitivně?

oficiální verze:

Jak již bylo řečeno, jsou zde malé problémy mezi obyvateli, ale dokáží spolu žít a vycházet - mají dokonce některé společné kroužky pro děti. Že by ale vnímali minority vyloženě pozitivně, o tom se neví.

neoficiální verze:

Žádná z menšin není vnímána jednoznačně pozitivně - na každé je něco, co místním občanům vadí. Soužití je víceméně bezproblémové, Moldavané jsou velmi přátelští, ale velké spolupráce s menšinami zde nejsou.

4. Jakou hlavní aktivitu tyto minority vyvíjejí?

oficiální i neoficiální verze:

spisovatelé (Gagauzsko) - Diyonis Tanasoglu, Nikolay Baboglu

rádio a TV - rumunské a ruské rozhlasové a televizní stanice (ty do ústředního programu vstupují s vlastním programem z Kišiněva - pro lepší představu to vypadá tak, že moderátor v rádiu mluví rusky, zprávy jsou v rumunštině a za hodinu to může být naopak; televize zase vysílají hlavní zprávy rumunsky a potom rusky)

noviny a internet - noviny vycházejí dvojjazyčně a internetové servery jsou také vícejazyčné

5. Mají tyto minority zaručenou nějakou ochranu podle zákona?

oficiální verze:

Ano, jistě, mají zákony zaručující právní minima těmto minoritám.

neoficiální verze:

Gagauzsko má díky své autonomii vlastní zákony, které jsou gagauzskou vládou zaručeny i dodržovány. Ostatním minoritám je podle zákona sice zaručena standartní ochrana, ale dodržování této ochrany je poněkud opomíjené.

6. V jakých zemích je nejvýraznější moldavská menšina?**oficiální verze:**

V cizině se Moldavané nacházejí především v Rusku, v Ukrajině, v Kazachstánu, v Rumunsku a malý počet i v zemích západní Evropy.

neoficiální verze:

Kromě problémů spojených s migranty přecházejících přes území Moldavska dochází také k problému masového odlivu občanů do zahraničí. V současné době prožívá Moldavsko „migrační boom“ a čím dál více Moldavanů se snaží vycestovat do zahraničí za prací. Statistické údaje uvádějí, že minimálně 500 000 obyvatel žije v zahraničí, většina z nich tam pracuje nelegálně. Polovina těchto Moldavanů pracuje v zemích východní Evropy a především v Rusku. Přibližně třetina ze zbylých 250 000 Moldavanů pracuje v zemích západní Evropy (Německo, Itálie, Portugalsko, Španělsko a Řecko), třetina v zemích střední Evropy a třetina v Izraeli.

7. Má moldavská menšina v těchto zemích podobná práva jako menšiny v Moldávii?**oficiální verze:**

Tímto tématem se nikdo dopodrobna nezajímal, ale ve většině ohledech to bude stejné.

neoficiální verze: Velmi záleží, ve kterém státě se menšiny nachází, ale ve vyspělejších zemích (např. Německo, Itálie, Španělsko, ...) mají zaručeny lepší podmínky právní ochrany než menšiny v Moldávii.

ZDROJE

- osobní návštěva a telefonický rozhovor s pracovníkem ambasády v ČR, tel.:233 323 762
- Moldavská republika [online]. Praha: Dálky.cz, 2008. URL: <http://dalky.cz/pruvodce/z-moldavsko.html>
- Gagauzsko [online]. Praha: Libri, 2008. URL: <http://www.libri.cz/database/staty/podlist.php?id=309>
- Chudá, ale skvostná Moldávie [online]. Praha: 3„POL, 2008. URL: <http://www.tretipol.cz/index.asp?clanek&view&563>
- Moldávie [online]. Praha: Wikipedie, 2008. URL: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Mold%C3%A1vie>

Počet shlédnutí: 266

From:

<https://www.hks.re/wiki/> - **Hospodářská a kulturní studia (HKS)**

Permanent link:

<https://www.hks.re/wiki/minority-mol>

Last update: **29/05/2024 19:38**

